

Ferijalni Savez učiteljstva.

—f Vse člane poč. izleta, člane 152 učiti. P. F. S. za kočevski okraj in ostale učiti. P. F. S. prosimo, da pošiljajo vse dopise (razven denarja) na poštinski naslov: S. M. Ljubljana, Resljeva cesta 25. denarne zneske pa blagajničarki tovarišici Karli Hočevnar, Vel. Lašče. — Za privatni odgovor prosim po možnosti znamko! — S. M.

—f Učiteljem-delegatom za kongres F. S. v Beograd dne 15. in 16. julija t. l. Ne pozabite zahtevati potovanje posameznika ali vsaj dveh. Skupno potovanje petih je za nas skoro brezpomembno, kakor se vidi že letos pri vseh naših podružnicah. Marsikdo bi rad potoval tja in tja, a nikakor ne more dobiti pet enakomislečnih, enakostremečnih. Za velika skupna potovanja pa smo itak dobivali vedno znižano vožnjo nismo za to trebali šele F. S. Nadalje se nam naj dovoli četrtinsko vožnjo o božiču, veliki noči, v velikih poštinih domov in nazaj na to legitimacijo, kakor jo ima dijaštvo od marca tek. leta. — To se seveda razume za posameznika. Če bi potovanje posameznika za dijaštvo imelo pomisleke, naj se da učiteljskemu posebnemu legitimaciji — nastavnikiška — kakor se je zahtevala že od vsega začetka. Pravo pravno razmerje med dijaško in učiteljsko organizacijo F. S. se letos še ne bo moglo določiti, ker ni še vse učiteljsko organizirano. Vendar pa se naj že upošteva, da bomo kmalu številno jednaki pozneje pa še najbrž močnejši. Treba nam toraj tudi nekaj pravic in ugodnosti, ne samo dolžnosti, drugače se bodo naše podružnice manjšale mesto širile in procvitale.

M. S. — V.

—f Delegatom učiti. P. F. S. za III. kongres F. S. v Beogradu. Skupno z dijaškimi delegati odpotujemo v četrtek ob 22.45 iz Ljubljane, južni kolodvor. Podoželski delegati se spotoma pridružijo. Vožimo se četrtinsko, zahtevajte io na »Dračko legitimacijo« in iziavite da se pridružite v vlaku skupini delegatov, ki bo štela najmanj 20 članov. V petek ob 6.30 smo v Zagrebu, tam nas na kolodvoru počakajo štajerski delegati in ob 8. se skupno odnežemo v Beograd, kamor prispemo ob 22.20. Tam je za prenočišče in hrano poskrbljeno. Tovariši, udeležite se kongresa polnoštevilno! Ferijalni pozdrav! — Pirnat.

Vesti.

— Vse tovariše in tovarišice iz Slovenije, ki se udeležite kongresa pozivamo, da se takoj prijavijo poverjeništvu s točno navedbo, koliko dni ostanejo v Ljubljani, če žele prenočišče in hrano odkazano od poverjeništvu, za katere dni in noči. Opozarjamo da bo zaradi pomanjkanja nočišč primorano poverjeništvu odkazovati tudi skupna prenočišča, privatna in v šolah. Poverjeništvu ne prevzema nobene obveze za one, ki se ne prijavijo. Prijave je poslati najkasneje do 20. t. m. Podrobna navodila prejmejo udeleženci pravočasno potom »Učiteljskega Tovariša«.

— Ljubljanske tovariše in tovarišice prosimo, da nam prijavijo, koliko tovarišev ali tovarišic bi lahko sprejel vsakdo za časa kongresa na prenočevanje. Ker v hotelih ne bo mogoče nastaniti vseh vnašnih gostov, apeliramo na vse kolege in kolegine, da posredujejo tudi pri svojih znanih in prijateljih — neučiteljih da vzprejmejo po enega ali več učiteljev pod svojo streho bodisi proti plačilu ali brezplačno. Prijave je oddati najkasneje do 15. t. m. v pisarni Poverjeništvu UJU v Učiteljski tiskarni.

— Tovariše in tovarišice, ki bi želele za priliko kongresa pridobiti kak članek v »Učiteljskem Tovarišu«, vabimo, da čim prej pošleto rokopise na uradništvu »Učiteljskega Tovariša« v Ljubljani, Učiteljska tiskarna. »Učiteljski Tovariš« bo dne 4., 5., 6. in 7. avgusta na razpolago udeležencem kongresa v Ljubljani v tobakarnah in potom kolportaze na ulici ter bo imel vsa podrobna navodila in vzporedne različne prireditve za dnj kongresa.

— Udeležence kongresa UJU, ki pojdejo v Ljubljano opozarjamo na sledeče: Kljub vsem prizadevanjem žal ne bo toliko prenočišč s posameznimi posteljami na razpolago, da bi mogli zadostiti vsem željam udeležencev kongresa. Zaradi mnogobrojnih prijav in velike udeležbe bo moral biti velik del nastanjen na skupnih ležiščih. Prosimo vse udeležence, da se točno drže navodil, ki jih bodo dobili ob prihodu od stanovanjskega od-

seka. Vsak udeleženec prejme tudi kongresni znak, nakazilo stanovanja in naznačeno restavracijo kjer bo naročeno kosilo in večerja. Prosimo, da se točno vsi drže navodil, ker sicer ni mogoče urediti točne postrežbe. Ker pa za skupna prenočišča za izredno veliko udeležbo primanjkuje posteljnega perila, prosimo vse one, ki se prijavijo za skupna prenočišča, da prinese s seboj po možnosti tudi riuhe za lastno uporabo. Potrebna navodila prinesemo v prihodnji številki.

— Proslava 200letnice rojstva Štefana Küzmiča na meščanski šoli v Murški Soboti. Državna meščanska šola v Murški Soboti je na Vidov dan po vidovdanski svečanosti proslavila tudi 200letnico rojstva Štefana Küzmiča, slovenskega pisatelja iz reformacijske dobe. Tovariš Viktor Engelsberger je v zanimivem govoru podal sliko o takratnih verskih in in narodnih razmerah ter orisal zasluge velezaslužnega moža za slovensko prekmursko ljudstvo. Do leta 1579. so v vsej bivši Avstro-ogrski svobodno izpovedovali vsako veroizpovedanje. Ko se je pa začelo preganjanje je bila Radgona eno izmed glavnih zavetišč evangeličanov. Istega leta pa so bili predikanti izgnani iz nje, našli pa so zatočišče v Prekmurju, kar pričajo najbolj imena priseljenih (n. pr. Šiftar, Škrabon itd.), kojih priselitev datira iz tistih dni. Ti namreč niso hoteli trpeti preganjanja avstrijske gospode. Tudi pod Leopoldom, ki je izdal odlok o artikularnih mestih, se ni nič izboljšalo stališče evangeličanov. Karel VI. je sploh sovražil to veroizpovedanje. Nazadovanje evangeličanov v teh letih je bilo vzrok tudi pomanjkanje duhovništva. Zato ni čudo da je Küzmič tako zaslovel. Rojen leta 1723. v Strukovcih blizu avstrijske meje v Prekmurju, je potoval v šole v Sopronju, Györu in Požunu, kjer je dovršil študije. Svoje literarno delovanje je začel leta 1751. Napisal je slovenski mali katekizem. Leta 1753. pa je napisal slovenski abecednik in računske knjige. Najznamenitejšo njegovo delo pa je slovenski prevod Novega zakona, ki je izšel leta 1771. in doživel že tri izdaje. Ko je leta 1755. nastopil službo kot župnik v Šurdu, so prihajali evangeličani iz vseh sosednjih in daljnih krajev poslušat slovensko pridigo in so bili izpovedani v slovenskem jeziku. Štefan Küzmič se je zavedal, kolike važnosti je sveto pismo v narodnem jeziku in njeva raba pri božji službi za slovenski narod. Oblastem njegovo delovanje ni bilo po godu in ker so artikularna mesta jako omejevala delovanje evang. župnikom je prišel Küzmič večkrat v konflikt s svojimi oblastmi, zato je moral preceišen del svojega življenja preživeti v zaporih. S svojim neumornim delom pa je pripomogel, da je slovenski narod v dobji zatiranja tako žilavo branil svoj jezik in da se je ta veta panonskih Slovencev ohranila do današnjih dni ter dočakala solnca svobode.

— Proti ukinitvi ženskega liceja v Ljubljani je sprejela pokrajinska skupščina UJU v Ptuj posebno resolucijo.

— Med potresnimi poročevalci v Sloveniji je bilo 90% učiteljstva. Opozarjamo na tozadevno današnje poročilo na drugem mestu.

— V »Učit. Tov.« št. 27. od 5. t. m. str. 4. v poročilu o zborovanju Ljubljanskega učiti. društva se je vrnila neljuba pomota. G. Jovan Dj. Jovanović ni inspektor ampak načelnik Odešenja za Osnovno Nastavo. Drugi prijatelji slov. učiteljstva je Jovan P. Jovanović, sedaj šef kabineta (ministrov zaupnik).

— Muzikal je kakor: moški in mešanji zborji (tiskani in rokopisni), zbirke narodnih pesmi, samospeli, skladbe za violino, k'avar in orgle se prodajo. Posebno pripraven nakup za zborovodje. — Ceno in naslov nove upravništvu. Znamka za odgovor.

— Knjige metodične, znanstvene in leposlovne važne za mlajše tovariše ki študirajo za kak izpit, se prodajo. Ceno in naslov nove upravništvu. Znamka za odgovor.

— Gosli, izigrane, stare 40 let (kopa bratov Straduarijev) z etujem in lokom, izvrstno ohranene se prodajo. Ceno in naslov nove upravništvu. Znamka za odgovor.

— Maturantje in maturanti gorškega učiteljskega in leta 1918. se pozivajo, da se oglašajo na podpisani naslov glede domeniene sestanka — petletnice, ki bi se vršil koncem avgusta v Ljubljani. Čas in kraj se objavi naknadno po dogovoru. Vabljeni so tudi g. profesorji. — Mira Aichholzer, Ljubno p. Podnart, Gorenjsko.

Vestnik za učiteljski naraščaj.

—n Samo devet. Na moško učiteljske v Ljubljani se je prijavilo letos samo 9 gojencev. To naj bo vladi glasen memento, da uredi učiteljsko gmotno vprašanje in učiteljsko izobrazbo.

—n Naš naraščaj na potu do kraljevine Pišejo nam iz Mostara: Nos'imo čast našega bodočega učiteljstva visoko. Ves Mostar je bil včeraj zvečer pri našem prvem koncertu. Navdušenje velikansko! Materični, a še bolj moralni uspeh nad vse pričakovane. Gojenci in gojenke se drže kakor junaki. Danes na prošnjo učiteljstva UJU nov koncert v hotelu Neretva. Zvečer ob pol 11. uri v Sarajevu, kjer je že veliko zanimanje za naš nastop. Vse zdravo in veselo UJU, to je naša najboljša firma. Otroci naši bodo najboljši element državi. Zda vemo kaj je naša domovina. A ko pridejo na morje, potem ne vem kaj narede iz navdušenja. — 3. VII. 1923. — G n u s.

Naša gospodarska organizacija.

UČITELJSKA SAMOPOMOČ.

Redni občni zbor se je vršil v Ptuj, dne 8. julija 1923 ob 8. uri zjutraj v risalnici »Mladike«, Tov. Iv. Kocijančič otvoril občni zbor, ugotovi sklepčnost in pozdravi vse navzoče. Nato poda poročilo o zadnji triletni poslovni dobi in na pregled od ustanovitve »Učiteljske samopomoči« oziroma njene predhodnice »Jubilejne samopomoči«, to je od leta 1898. do leta 1923 (Poročilo bo v celoti objavljeno). V imenu računskih pregledovalcev poroča tov. L. Jelenc, da so vse računske knjige v redu in predlaga odboru absolutorij, kar je bilo brez ugovora sprejeto. Na predloženo vprašanje stavljeno od odbora: »Ali more postati član »Učit. samopomoči« tudi vsak profesor na kakršnemkoli zavodu v državi«, je občni zbor soglasno sklenil, da odbor lahko sprejme vsakega profesorja na kakršnemkoli zavodu v državi, in sicer v smislu § 7. društvenih pravil ne da bi bila potrebna kaka izjemna v pravilih.

Daljša debata je nastala glede odprave zdravniških certifikatov pri vstopu v društvo. Večina zborovalcev je bila za to, da odbor zahteva od prijavitelcev pri vstopu zdravniške certifikate.

Voltve za poslovno dobo 1923. do 1926.: Za načelnika z vsemi oddanimi listki — 22 — tov. Iv. Kocijančič, učitelj v Ljubljani; v ostali odbor po vzkluku soglasno kot odborniki: Tov. Jak. Dimnik, Eng. Gančl. Jur. Režek in Alb. Sič, kot računski pregledovalci: tov. L. Jelenc, Fr. Črnačič in Jos. Benedek.

Pri slučajnostih je bilo nekaj predlogov ki so vsi več ali manj vsebovali spremembo društvenih pravil. Po daljši debati je občni zbor soglasno sprejel sledeči predlog tov. M. Matka: Društveni odbor prejeti sedanja pravila in stavi na prvem izrednem občnem zboru primerne spremembe.

Predsednik se zahvali vsem zborovalcem za udeležbo, posebno še onim, ki so v živahnih in temeljnih debatah podali društvu novemu odboru polno dobrih mnenj in nasvetov za novo poslovno dobo ter zaključil občni zbor. I. K.

Učiteljski pravnik.

—§ Drag, doklada za hčer-vdovo, ki vodi drž. uslužbenec - vdovcem gospodinjstvo. Pojavilo se je vprašanje ali ima državni upokojenec-vdovec, ki mu vodi gospodinjstvo hčerka-vdova, pravico do dražinskih dnevnice za njo. Finančno ministristvo je z odlokom D. R. br. 58.483 z dne 22. maja t. l. zanimalo to vprašanje, češ, da državni uslužbenec ali upokojenec z ozirom na jasno določilo točke 5. čl. 30. zakona z dne 28. februarja 1922 (Ur. l. št. 27. od 21. marca 1922) pod nobenimi pogoji ne more prejemati dražinske doklade za hčer, ki se je še enkrat poročila. Iz določila točke 1. člena 32. istega zakona se more deducirati pravica do dražinske doklade samo za preko 16 let staro hčerko, ki vodi svojemu očetu-vdovcu gospodinjstvo, ki pa tudi po citir. čl. 30. t. 5 ni izvzeta od te pravice, torej ako sploh še ni bila nikdar omožena.

—§ Nagrade za nadure na meščanskih šolah. Gospod minister prosvete je z odlokom O. N. br. 16.306 od 7. maja 1923 odobril Pravidnik o honoriranju prekomernih ur na meščanskih šolah v Sloveniji, v kolikor je v proračunu predvidenih kreditov za njeva izvršitev, in si-

ter za čas, dokler se ne uveljavijo v tem predmetu novi zakoni. Ta pravilnik se glasi: Pravidnik o honoriranju prekomernih ur na meščanskih šolah v Sloveniji. § 1. Posvetnim literarnim učnim osebam, stalnim in začasnim veroučiteljem z mesečno plačo na meščanskih šolah se honorira faktična prekomerna ura pouka z 1½% (eden in ena polovica odstotka) od vsakokratnih celotnih osebnih mesečnih službenih prejemkov poučujoče učne osebe. O najvišji učni obveznosti na navedenih posvetnih in svečeniških učnih oseb veljajo dosedanja predpisi. Dosedanji predpisi, ki bi se protivili odredbam tega pravilnika se razveljavljajo. § 2. Ta pravilnik velja počenši s 1. januarjem 1923. Izvrši ga višji šolski svet v Ljubljani. Po naredbi ministra prosvete načelnik oddelka za osnovni pouk: Jov. Jovanović l. r. — Zaradi izvršitve tega pravilnika določa višji šolski svet: I. Prekomerne ure so dvojne: a) prekomerne ure zaradi poprave pismenih nalog, b) prave prekomerne ure. II. Nagrada se določa po tednih, ne po mesecih, III. Število prekomernih ur za popravo pismenih nalog dobiš za svo dobo, ako jih številno pomnožiš s številom tednov. IV. Prave prekomerne ure obkroži ravnateljstvo z rdečilom v urniku (urnikih) ter jih za vso dobo sešteje. Na posebni vložki naj označi za vsakega učitelja posebe dneve (ure), ki so odnadli (e), bodisi ker soloh ni bilo šolskega pouka bodisi ker učitelj v dotični uri iz kakršnegakoli vzroka ni poučeval (razen ako ga je kak drug učitelj ob neokrnienem urniku pravilno nameščal). Izkazom o prekomernih urah je priložiti urnik (urnike od 1. januarja do 30. junija 1923). V. Izkaze o prekomernih urah je treba predložiti višjemu šolskemu svetu vsaj do 20. julija 1923, in sicer zaradi različnih dražinskih dokladov za dve dobi: a) od 1. januarja do 28. februarja, to je za 8½ tedna, b) od 1. marca do 30. junija, to je za 17½ tedna. VI. Izkazi se naj sestavijo po sedanjem vzorcu ter naj obsegajo naslednje oddelke: 1. ime, 2. učno obveznost, 3. število vseh tedenskih ur, ure za popravo pismenih ur pod 4., 7. vsota prekomernih ur za popravo nalog 5. število tedenskih pravih prekomernih ur, 6. vsota prekomernih ur pod 5., 8. nagrada, 9. dozdaj izplačana nagrada, 10. čisto izplačilo, 11. resnično preje. (Oddelke 8.—10. izpolni računovodstvo). — Višji šolski svet v Ljubljani. — Za predsednika: Poljanec s r.

—dr. Višji šolski svet je prejel naknadne kredite za nagrade dušnih pastirjev — veroučiteljev, učiteljev na ekskurzijskih šolah, oddelkih za oddaljene otroke in nestalno nastavljenih učiteljev ž. ročnih del za čas od 1. avgusta 1922 do 30. junija 1923. Da se bodo mogle nagrade čimprej nakazati, se pozivljajo prizadete učne osebe, naj pošljejo prijave po vzorcih v zmislu razglašega višjega šolskega sveta z dne 16. januarja 1923, šte. 467, št. 8. Ur. l. s to razliko, da mesto tam navedenih treh dob, loči čas od 1. avgusta 1922 do 28. februarja 1923 in od 1. marca 1923 do 30. junija 1923. Vsa druga določila omenjenega razpisa ostanejo v veljavi. Poseben razpis se ne bo razpošiljal, zato naj prizadeti uradi in prizadete učne osebe vzamejo razpis takoj na znanje ter predložijo prijave vsaj tekom julija.

Zahvala

potresnim poročevalcem v Sloveniji.

Dne 17. februarja 1921 je izdalo ministristvo za prosveto odlok, ki glede moje osebe določa, da »se prof. Seidju zabrani prikupljanje podatka o potresima u Slovenačkoj«. Ta v stvari in obliki ne navadni odlok mi je bil izroččen dne 7. septembra 1922. Takoj sem podal ministristvu za prosveto vlogo. V njej sem navedel, da sem od leta 1895. deloval kot seizmološki referent za Kranjsko in Goriško in se je akademija znanosti na Dunaju leta 1919. v izredni pozornosti spomnila 25letnice mojega delovanja z zelo priznavalnim dopisom: nadalje sem pripomnil da mi je po prevratu bila skrb ohraniti kroniko o potresih neprekinjeno in da moje delovanje za časa Jugoslovijske ni bilo drugačno kakor prej. Občutil sem zato brez utemeljitve izdani odlok za bridko žaljenje moje osebe ter za kvaren znanstveni stvari Zaprtil sem torej, da ministristvo za prosveto ukrene l. revizijo odloka in 2. da izda tak odlok, ki bo mojemu delovanju pravičen v stvari in obliki in ne bo na kvar seizmološkemu proučevanju v Sloveniji.

Ministristvo za prosveto je podalo rešitev moje vloge dne 10. oktobra 1922 z

besedami: »Odlok min. za pr. ostane u snazi.«

Slutim, da je posredovanje visoko uglednih oseb v Ljubljani potem še enkrat obrnilo v Beogradu pozornost na to zadevo. Sledilo je pojasnjevanje v obliki neuradnega dopisovanja višjega uradnika v ministristvu za prosveto. Imel sem priliko tudi opozoriti, da je odlok s 17. feb. 1921 v protislovju z ustavo, ki veli v čl. 16.: »Znanost in umetnost sta svobodni ter uživata zaščito in podporo države.«

Na to je ministristvo za prosveto izdalo končni odlok 20. januarja 1923, ki je stavljen v sklad z ustavo, ker mi dopušča, da nadaljnje delo »kot privatnik«, nadalje na vsebije motivacijo odloka s 17. feb. 1921, češ, da nisem pošiljal podatkov »Seizmološkemu odseku« (kraj, kje ta posluje, ni naveden). Istini na ljubo mi bodi dovoljeno pripomniti, da sem šele iz dopisa višjega uradnika ministristva za prosveto z dne 18. dec. 1922 izvedel, da je prof. Mihajlovič v Beogradu dobil od ministristva za prosveto nalogo, »da organizira seizmološko službo v državi. Ni bilo torej mogoče da bi bil že poprej pošiljal podatke na njegov naslov — še celo spričo prenovi odloka s 17. feb. 1921.

Po določbi odloka z 20. jan. 1923 je moje delovanje kot seizmološki referent končnoveliavno nehalo, kajti privatno nadaljevanje ni utemeljeno, ker je to delo državna naloga.

Poslavljajoč si smatram za dolžnost, ne le da n. n. poročevalcem naznanim odstop ampak tudi, da se vsem deloma mnogoletnim poročevalcem, ki so večina učitelj naših osnovnih, meščanskih in srednjih šol, nadalje duhovniki in zastopniki iz drugih krogov razumnikov, najiskreneje zahvalim za radovoljno, točno in vestno sodelovanje. Zavest imamo, da smo ustvarili v 27letnem nesebičnem složenem delu primeroma izredno dobro gradivo za znanstveno proučevanje zemeljskih potresov na našem v tem oziru znamenitem ozemlju v prid domoznauvanju in znanosti sploh. Gradivo je izročeno v brezplačno last državi, da je na razpolago strokovnemu proučevanju. Izvrševali smo ob mojem vodstvu nalogo države v času, ko je mlada državna uprava zanoslena z drugimi skrbmi ni utegnila; sedaj je ta uprava zahtevala uspeh našega dela, a nas nemiho odvrtača.

Novo mesto, 30. jan. 1923.

Ferdo Seidl, prof. v p.

Iz naše stanovske organizacije.

Gibanje okrajnih društev v Sloveniji.

+ OKRAJNO UČIT. DRUŠTVO ZA ČRNOMALJSKI OKRAJ je zborovalo dne 9. junija 1923 na Vinici. Vkljub oddaljenosti kraja od železniške postaje, se je zborovanja udeležilo skoro dve tretjine članov. Zborovanje je posetil višji šolski nadzornik Gangl, ki je bil predmet navdušenih ovacij in okr. šol. nadzornik Lukežič. Nadalje sta posetila zborovanje tudi tovariš in tovarišica iz Hrvaškega in se počutila med slovenskim učitelstvom prav udobno.

Delegati: Odobrili se je zapisnik zadnjega zborovanja. Za delegate pokrajinske skupščine v Ptuj se bili izvoljeni: Barle, namestnik Lukežič nam, Šetinova, Lovšin nam, Blinčeva, Šoštarč nam, Blinc. Za delegate na učit. kongresu v Ljubljani pa Barle, nam, Rigler.

Predavanje. Tovarišica Fabjanova je predavala o Ivanu Cankarju in slovenskem učitelju. Žela je za trud lepo priznanje. Tovariš predsednik se je v imenu vseh poslovil od nje, ker odhaja na novo službeno mesto v Bohinjski Bistrici.

Predlogi: Tovariš nadzornik Lukežič je pozval navzoče učitelstvo da se prijavi k Ferijalnemu Savezu. Tovariš Živojinović poziva predsedstvo da se zavzame za to, da se učiteljski maturi prizna ista vrednost kot vsem srednješolskim maturam. Tudi poziva učitelstvo, naj ne zaseda mesta samo v naši ožji domovini Slovenije, nego naj se poda v obilnem številu v Makedonijo, Srbijo, Bosno. Posebno tovarišice! Tovariš Lovšin predlaga da se vzida ploščo Bernardu Tomšiču kot književniku v šoli, kjer je služboval in umrl. V lepem govoru je seznanil navzoče s pravadno zgodovino viniške okolice. Pozival je učitelstvo da po možnosti vsak preiskuje svoj kraj zabeleži in ohrani vse kar naide zgodovinskega za svoje

naslednike. Vsi predlogi so bili enoglasno sprejeti.

Prihodnje zborovanje se določi na 6. oktobra 1923 v Semiču. Sledilo je še ogleddovanje Vinice in njenih znamenitosti. Vse se je divilo lepemu kraju.

+ SAVINJSKO UČITELJSKO DRUŠTVO je imelo svoje zborovanje dne 6. junija 1923 na Gomilskem.

Radi odsotnosti tovariša predsednika pozdravi tovariš podpredsednik vse navzoče posebnost pa novo tovarišico go. Franjo Sotlarjevo s Polzele, nakar je tovariš tajnik prečital zapisnik zadnje seje, ki se je odobril. Tovariš podpredsednik prečita nato došle dopise in poda svoje mnenje.

Volitev delegatov. Za delegata k pokrajinski skupščini v Ptuj se izvoli tovariša Sašo Dominkota iz St. Jurija ob Taboru za namestnico pa tovarišico gđc. Josipino Ahtikovo iz St. Jurija ob Taboru.

Za delegata k glavni skupščini UJU v Ljubljani se izvoli tovariš Saša Dominko iz St. Jurija ob Taboru, a za namestnico tovarišico go. Jano Cizej iz Orlevasi.

Predlogi za pokrajinsko in glavno skupščino.

1. Zakaj in pod katerimi zakoni se dnevnic učiteljic vdov črtajo in ne izplačujejo.

2. Potrebno bi bilo, da bi se sestavil odbor ki bi na novo izdane mladinske spise pregledal in ocenil ter podal končno svoje mnenje o istih. Poročal pa naj bi tudi, je li mladinski spis sposoben za šolsko knjižnico ali ne ker se je že dogodilo da spis ni bil sposoben za knjižnico, akoravno je nosil napis »Mladinski spis«. Istotako naj bi imel imenovani odbor tudi to nalogo da bi posredoval glede cene na novo izšlih šolskih učnih knjig, ker so cene dosedanjih, posebno na onih ki so izšli v zadnjem času, pri vsej draginji papirja itd. s pretirano visoko ceno.

3. Učiteljice ženskih ročnih del ki niso dovršile vsaj meščanske šole, naj se ne sročimajo k izpitu. Vkljub temu, da je višji šolski svet predlog že sprejel, so bile vendar sprejete k izpitu. Prosi se da višji šolski svet sprejeti predlog dosledno izvalja.

Predavanje. Tovariš Sotlar nam je zanimivo in izčrpano predaval o »Uvodu v narodno gospodarstvo«. Navzoči so z zanimanjem sledili predavatelju ter mu izrazili v zahvalo za njegov trud pohvalno priznanje.

+ UČITELJSKO DRUŠTVO ZA LASKI OKRAJ je zborovalo v soboto, dne 9. junija ob pol 11. pri Fortezu v Trbovljah. Ker je bil tovariš predsednik zadržan, je otvoril zborovanje podpredsednik. Pozdravi vse v tako čestnem številu zbrane prisotne. Posebno pozdravi mile goste, v prvi vrsti g. nadzornika tovariša Černeja, ki ravno s svojo prisotnostjo na naših zborovanjih kaže, da nam ni samo blagohoten predstojnik ampak tudi zvesti tovariš. V zbranih besedah čestita nadalje Kernu k 40letnici nadučiteljevanja v Trbovljah-Vode. Marljiv, vesten in skromen je bil ves čas tudi kot član našega društva.

Referat. Obilo zanimanja je vzbudil referat tov. Blaža Jurka o »nervoznosti«. S poljudno besedo je orisal vzgojo ter življenje naših prednikov in slabe razvade nagnjenja k pomelkuženju današnje generacije ki vsrkava že iz maternih prs trup slabosti, ki pogubno vpliva na razvoj naše volje.

Slučajnosti. Pri slučajnostih interperira več članov predsedstvo, čemu da se ne da poročila o poteku naših zborovanj v »Učit. Tov.«. V odsotnosti tov. predsednika poiasni tov. V. Jurko, da ne zadene odbora tozadevno nabena krivda, ker se je poročilo o zadnjem zborovanju poslalo »Tovarišu«, a ga isti do danes še ni objavil in to kot je iz uredniške pripombe »Tovariša« razvidno, vsled pomikanja prostora. Podano izjavo vzamemo članstvo na znanje ne strinja se pa s taktiko uredništva in odločno zahteva da se da poročilo društvenih zborovanj, ki so živa slika našega delovanja širom domovine, prednost. S tem da prehitijo poročilo drugega zborovanja prvega izgubi slednje aktualnost. Najde se pa ravno v poročilih o društvenih zborovanjih marsikatero zlato srnce, zdrave misli in umestnih predlogov ki postanejo nekaj kajžot in kličaj sosednim društvom. Odboru se vsled tega naroča da tozadevno posreduje.

Prihodnje zborovanje se vrši pričetkom novega šolskega leta. Na delo do tedaj!

+ UČITELJSKO DRUŠTVO ZA MARIBORSKI ŠOLSKI OKRAJ je praznovalo dne 14. junija t. l. 50letnico svo-

iega obstanka v Limbušu pri Mariboru, bilo je navzočih 60 članov. Zborovanja se je udeležil kljub mnogostranski zaplo, sienosti gosp. okrajni glavar dr. Srečko Lanjšič. Učiteljsko društvo za mesto Maribor je poslalo delegata tov. nadučitelja Tomažiča. Prišli so na snavje tudi nekateri upokojeni učitelji ki so dolgoletni društveni člani. Žal da je manjkal tov. Zemljčič, nadučitelj v pok. ki se je vdsal pred 50 leti v članstvo našega društva.

Predsednik tov. Albin Spreitz je v zadnjem trenutku odložil predsedniške nosle vsled boleznj svoje matere; zato je slavnostno zborovanje morala voditi podpredsednica Marija Godec.

Podpredsednica otvori zborovanje in pozdravi navzoče goste: g. okr. glavaria, župana limbuške občine in načelnika krajnega šolskega sveta g. Srečka Robiča, tov. nadučit. Tomažiča, g. nadzornika Matijo Lichtenvallnerja ki je cela svoja službena leta neumorno delaven član našega društva vse stare gospode upokoience in dolgoletne člane itd.

Nato so sledili pozdravni govori gostov. Prvi je pozdravil zborovalce župan v imenu limbuške občine; nato g. okrajni glavar ki je bodril učitelstvo k vztrajnemu delu; dalje g. nadzornik, ki je lepo govoril o skumni slogi in društvenem življenju; potem se je oglasil k besedi tov. Tomažič, kateri nas je spominjal v jedrnatih besedah narodnih bojev iz prejšnjih časov in smo lahko ponosni da smo trpeli za narod ter ohranili te kraje pred potujčenjem. Dalje je povedal zborovalcem limbuški nadučitelj tov. Bruno Rozbaud prisrčno dobrodošlico.

Nato poda podpredsednica besedo slavnostnemu govorniku tov. Davorinu Lesjaku katerega prijeten dar govora poznamo in smo ga zato že določili na predzadnjem zborovanju. Tov. Lesjak je izvrstno rešil svojo nalogo. Spominjal se je v prisrčnih besedah starih in novih časov in zaslužnih oseb ter vzbudil v nas res praznično razpoloženje, ki je dospelo do vrhunca ko je omenil da so se urednišče naše sanje katerih prei niti povedati nismo upali da smo sedaj tako srečni in živimo v lastni narodni državi, pod narodnim kraljem kateremu so vsi navzoči iz celega srca zaklicali trikratni: »Živio« nato so zapeli »Bože pravde«.

Podpredsednica prečita vdanostno izjavo, katero pošleio zborovalci brzojavno v Beograd Njegovemu Veličanstvu kralju Aleksandru I.: »Učiteljsko društvo za mariborski šolski okraj praznično danes petdesetletno svojega obstanka pošilia naivdanejšo poklone Ni. Vel. kralju Aleksandru I. in Ni. Vel. kraljici Mariji. Bivajoč ob skrajni severni meji smo srečni, da smo uedinjeni v kraljestvu Srbov, Hrvatov in Slovencev; prisegamo, da hočemo vztrajati mladino v liubezni do naše s tolikimi žrtvami priborjene države.« — G. glavar je prevzel brzojavko, da to pošlje na pristojno mesto.

Podpredsednica nato še spominja prijatelja slovenskega šolstva počivajočega na limbuškem pokonališču drž. in dež. poslanca Franca Robiča, kateri je imel odtrto srce za vsakega slovenskega učitelja v zadnji zapuščeni vasi. Kdor se je na njegra obrnil s prošnjo vsakemu je skušaj ustreči. Govornica je pozvala navzoče naj obiščejo skunaj njegov grob, kjer se je l. 1913. postavil pokoniku spomenik z napisom: »Prost naj bode, prost moj rod, na svoji zemlji svoj gospod!« Ta napis so nasprotniki dobro razumej ter ga leta 1914. ko je slovenska inteligenca romala v graške ječe, pomazali s črnim. Zborovalci so se šli poklonit spominu narodnega moža, pevcu so zapeli ganljivo pesem a lepo je govoril tov. Lesjak.

Pri banketu popoldne se je vrstila pesem za pesmijo ena lepša od druge vod neumornim pevovodjem tov. Mirkom Vauda, katerega vztrajnost in navdušenost v vodstvu petia tukaj ne smem pozabiti.

Za delegate so določeni Na Pokrajinsko skupščino v Ptuj: Marija Godec, podpredsednica Mirkom Vauda Košutnik Silvester, Macarol Pavla, Namestniki: Skrbinšek Ljudmila, Pestevšek Karel, Konečnik Frania. Na Glavno skupščino v Ljubljani: Marija Godec Radoslav Knaflič. Namestnik: Košutnik Silvester.

+ CELJSKO UČITELJSKO DRUŠTVO je zborovalo dne 10. junija v Celju. 1. Društvene zadeve, a) Na podlagi dopisa od blag. UJU, v katerem se omenja da je opažati v plačevanju članarine v letošnjem letu znaten zastoi opozarja društveni predsednik zamudnike da čimpreje poravnajo zaostalo članarino

b) Uredništvo našega stanovskega glasila se vnovič prost, da naj preneha z objavljenjem poročil o gledaliških odrih, ker vsebujejo ti članki samo prazna in brezpomembna hvalisanja učiteljstva. Prednost pred vsemi drugimi članki naj imajo le društvena poročila.

c) Kot delegat za glavno skupščino se izvoli tovariš nadzornik Černei za namestnika pa tovariš Potočnik. Kot gostje se jih prijavi 20 tovarišev in tovarišice.

d) Z ozirom na discipliniranost nekaterih kategorij državnih uradnikov pri nameravanih akcijah radi zboisanja našega grometnega položaja, se pozove naša centrala, naj ona ugotovi ali naj učitelstvo nastopi samostojno ali pa se naj pridruži ostalim kategorijam državnih nameščencev. Da pa zamore učitelstvo o prillki kake event. akcije zavzeti namram drugim nameščencem pravilno stališče naj se tozadevno lasno mnenje poda v stanovskem glasilu.

2. **Predavanja.** O programu UJU je predaval tovariš Potočnik. Zanimivemu in znanstvenemu predavanju tov. Poljšarka »O naših močeh in vzgoji« so sledili tovariši v navdušenem ter z glasnim aplavzom izrazili svojo zadovoljnost. Obema predavateljema se je tovariš predsednik prav iskreno zahvaljeval.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

—lu Zaradi poročila o pokrajinski skupščini so morali odpasti vsi drugi dopisi, namenjeni za to številko.

Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani. Odgovorni urednik: Franc Strukelj. Last in zal. UJU — poverilu. Ljubljana.

IZJAVA.

Podpisani Martin Gorogranc, kaplan v Trbovljah, sem se dne 11. maja t. l. v 7. razredu ljudske šole na Vodah pri Trbovljah med poukom izrazil o organizaciji »Oriuna«, da so Oriunašji fakoni in smrkovci, da so bili nemškutarji zdaj pa so proti državi. Vse te neosnovane, vsed napačnih informacij po časopisju povzročene napade obžalujem ter se zahvaljujem trboveljskim Oriunašem, ki so me radi teh žalitev tožili, da so od tožbe odstopili. Izjavljam nadalje, da nisem imel ob isti priliki namena žaliti gospodične Kristine Pust učiteljice v Trbovljah.

Laško dne 7. junija 1923.

Martin Gorogranc.

Prodam 38 dvosedežnih šolskih klopi po ugodni ceni. Simon Praprotnik mizar, Jenkova ulica 7 Ljubljana.

Štev. 77.

RAZPIS SLUŽBE ZA UČITELJICO ŽENSKIH ROČNIH DEL.

Podpisani kuratorji razpisuje s šolskim letom 1923/24. na dekliškem zavodu »Vesna« v Mariboru službo učiteljice za ženska ročna dela. Prosilke naj vpošlejo pravilno opremljene prošnje (izpričevanja, krstni list, domovnica) kuratoriju najkasneje do dne

1. avgusta 1923.

Ker bo učiteljica ženskih ročnih del po potrebi zaposlena tudi v internatni službi, zato imajo prednost one prosilke, ki so že nekaj časa službovale na kakšnem zavodu z internatom. Prejemki za službovanje se ugotovijo potom dogovora event. zahteve se naj navedejo v prošnji. Podrobnejše informacije daje kuratorji ali vodstvo zavoda.

V Mariboru, dne 3. julija 1923.

Predsednik kuratorija: Grčar I. r.

Za šolske knjižnice! Zvonček 1. 1918-21

ima naprodaj Lud. Domajnko, Žihlava Sv. Jurij ob Šč. Cena m. vez. izv. Din 15.—.

ŽIKO

Pokusite ----- ŽIKO ----- in se prepričajte, da ni okusnejše kave. Nadomešča pravo kavo ter potrebuje malo sladkorja, zato je tudi najcenejša. Priporočljiva je predvsem za otroke, bolnike in rekonvalescente. Stevilna priznanja na razpolago. Dobi se v vseh boljših trgovinah. Naroči se lahko tudi po povzetju najmanj 5 kg direktno v Pražnari »Žika«, d. z. o. z. Ljubljana, Rož. dol.